Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

19. listopadu 2015*

„Řízení o předběžné otázce — Naléhavé řízení o předběžné otázce — Soudní spolupráce v občanských věcech — Příslušnost a uznávání a výkon rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti — Nařízení (ES) č. 2201/2003 — Článek 23 písm. a) — Důvody pro neuznání rozhodnutí ve věci rodičovské zodpovědnosti — Veřejný pořádek“

Ve věci C-455/15 PPU,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Varbergs tingsrätt (soud prvního stupně ve Varbergu, Švédsko) ze dne 25. srpna 2015, došlým Soudnímu dvoru dne 28. srpna 2015, v řízení

P

proti

Q,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení L. Bay Larsen, předseda třetího senátu, vykonávající funkci předsedy čtvrtého senátu, J. Malenovský, M. Safjan, A. Prechal (zpravodajka) a K. Jürimäe, soudci,

generální advokát: M. Wathelet,

vedoucí soudní kanceláře: I. Illéssy, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 27. října 2015,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za P A. Heurlin, advokat, a M. Hellnerem,

— za Q K. Gerbauskasem a H. Mackevičiusem, advokatai,

— za švédskou vládu A. Falk, U. Persson a C. Meyer-Seitz, jakož i L. Swedenborgem, jako zmocněnci,

— za španělskou vládu M. Sampol Pucurullem, jako zmocněncem,

— za litevskou vládu D. Kriaučiūnasem a J. Nasutavičienė, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: švédština

— za Evropskou komisi M. Wilderspinem, jako zmocněncem, ve spolupráci s S. Samuelsson a M. Johanssonem, advokater,

po vyslechnutí generálního advokáta,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000 (Úř. věst. L 338, s. 1, Zvl. vyd. 19/06, s. 243), a zejména jeho čl. 23 písm. a) a článku 24.

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi P, s bydlištěm ve Švédsku, a Q, s bydlištěm v Litvě, ohledně práva péče o jejich děti.

Právní rámec

Haagská úmluva z roku 1980

3 Článek 13 Úmluvy o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí, uzavřené v Haagu dne 25. října 1980 (dále jen „Haagská úmluva z roku 1980“), stanoví:

„Bez ohledu na ustanovení předcházejícího článku není soudní nebo správní orgán dožádaného státu povinen nařídit navrácení dítěte, jestliže osoba, instituce nebo jiný orgán, který nesouhlasí s jeho navrácením, prokáže, že:

a) osoba, instituce nebo jiný orgán, který měl pečovat o osobu dítěte, ve skutečnosti nevykonával právo péče o dítě v době přemístění nebo zadržení nebo souhlasil či později se smířil s přemístěním nebo zadržením, nebo

b) je vážné nebezpečí, že návrat by dítě vystavil fyzické nebo duševní újmě nebo je jinak dostal do nesnesitelné situace.

Soudní nebo správní orgán může také odmítnout nařídit návrat dítěte, zjistí-li se, že dítě nesouhlasí s návratem a dosáhlo věku a stupně vyspělosti, v němž je vhodné přihlížet k jeho stanoviskům.

[...]“

4 Haagská úmluva z roku 1980 vstoupila v platnost dne 1. prosince 1983. Všechny členské státy Evropské unie jsou jejími smluvními stranami.

Unijní právo

5 Bod 21 odůvodnění nařízení č. 2201/2003 uvádí:

„Uznání a výkon rozhodnutí vydaných v členském státě by měly být založeny na zásadě vzájemné důvěry a důvody pro neuznání by měly být omezeny na nezbytné minimum.“

6 Článek 8 tohoto nařízení, nadepsaný „Obecná příslušnost“, v odstavci 1 stanoví:

„Soudy členského státu jsou příslušné ve věci rodičovské zodpovědnosti k dítěti, které má v době podání žaloby obvyklé bydliště na území tohoto členského státu.“

7 Článek 11 uvedeného nařízení, nadepsaný „Navrácení dítěte“, stanoví:

„1. V případě, že osoba, orgán nebo jiný subjekt mající právo péče o dítě požádá příslušné orgány v členském státě o vydání rozhodnutí na základě [Haagské úmluvy z roku 1980], aby dosáhl navrácení dítěte, které bylo neoprávněně odebráno [protiprávně přemístěno] nebo zadrženo v jiném členském státě než v členském státě, ve kterém mělo dítě obvyklé bydliště bezprostředně před neoprávněným odebráním [protiprávním přemístěním] nebo zadržením, použijí se odstavce 2 až 8.

[...]

6. Pokud soud vydá rozhodnutí o nenavrácení na základě článku 13 Haagské úmluvy z roku 1980, musí ihned, přímo či prostřednictvím svého ústředního orgánu, zaslat opis soudního rozhodnutí o nenavrácení a příslušných písemností, zejména přepisu výslechů učiněných před soudem, příslušnému soudu nebo ústřednímu orgánu členského státu, ve kterém mělo dítě obvyklé bydliště bezprostředně před svým neoprávněným odebráním [protiprávním přemístěním] nebo zadržením, a to v souladu s vnitrostátním právem. Soud musí obdržet všechny uvedené písemnosti do jednoho měsíce ode dne rozhodnutí o nenavrácení.

7. Pokud již před soudy [již soudům] v členském státě, ve kterém mělo dítě obvyklé bydliště bezprostředně před neoprávněným odebráním [protiprávním přemístěním] nebo zadržením, nebylo řízení jednou ze stran zahájeno [nebyl podán návrh na zahájení řízení], musí soud nebo ústřední orgán, který obdrží hlášení podle odstavce 6, informace takto získané oznámit stranám a vyzvat je, aby v souladu s vnitrostátním právem do tří měsíců od tohoto oznámení doručily svá podání [vyjádření] soudu, aby soud mohl prošetřit otázku práva péče o dítě.

Aniž jsou dotčena pravidla pro soudní příslušnost uvedená v tomto nařízení, soud věc uzavře, pokud v dané lhůtě neobdrží žádné podání [vyjádření].

8. Bez ohledu na rozhodnutí o nenavrácení vydané na základě článku 13 Haagské úmluvy z roku 1980 je za účelem zajištění navrácení dítěte vykonatelné […] každé následné rozhodnutí nařizující navrácení dítěte, které vydal soud příslušný podle tohoto nařízení.“

8 Článek 15 nařízení č. 2201/2003, nadepsaný „Postoupení věci k projednání vhodněji umístěnému soudu [soudu s lepšími předpoklady k jejímu projednání]“, uvádí:

„1. Výjimečně mohou soudy členského státu příslušné [k rozhodnutí] ve věci [samé], pokud se domnívají, že soud jiného členského státu, ke kterému má dítě zvláštní vztah, je [má] vzhledem ke svému umístění vhodnější [lepší předpoklady] k projednání věci nebo její určité části, a v případě, že je to v [nejlepším] zájmu dítěte,

a) přerušit řízení v dané věci nebo její části a vyzvat strany, aby podaly návrh u soudu tohoto jiného členského státu v souladu s odstavcem 4, nebo

b) požádat soud jiného členského státu, aby převzal příslušnost v souladu s odstavcem 5.

2. Odstavec 1 se použije

a) na žádost strany, nebo

b) z podnětu soudu, nebo

c) na žádost soudu jiného členského státu, ke kterému má dítě zvláštní vztah v souladu s odstavcem 3.

Postoupit věc z podnětu soudu nebo na žádost soudu jiného členského státu je možné pouze se schválením alespoň jedné ze stran.

3. Má se za to, že dítě má zvláštní vztah k členskému státu ve smyslu odstavce 1, pokud tento členský stát

a) se stal obvyklým bydlištěm dítěte poté, co bylo zahájeno řízení u soudu uvedeného v odstavci 1, nebo

b) je bývalým obvyklým bydlištěm dítěte, nebo

c) dítě je jeho státním příslušníkem, nebo

d) je obvyklým bydlištěm nositele rodičovské zodpovědnosti, nebo

e) je místem, kde se nachází jmění dítěte, a věc se týká opatření k ochraně dítěte ve vztahu ke správě, zachování a nakládání s tímto jměním.

4. Soud členského státu příslušný [k rozhodnutí] ve věci [samé] stanoví lhůtu, ve které musí být zahájeno řízení u soudů tohoto jiného členského státu v souladu s odstavcem 1.

Pokud do této doby řízení u soudů zahájeno není, pokračuje soud, který řízení zahájil, ve výkonu své příslušnosti v souladu s články 8 až 14.

5. Soudy tohoto jiného členského státu mohou z důvodu zvláštních okolností věci v [nejlepším] zájmu dítěte přijmout soudní příslušnost do šesti týdnů ode dne, kdy o to byly požádány v souladu s odst. 1 písm. a) nebo b). V tomto případě se soud, který zahájil řízení jako první, prohlásí za nepříslušný. Jinak soud, který zahájil řízení jako první, pokračuje ve výkonu své příslušnosti v souladu s články 8 až 14.

[...]“

9 Článek 23 tohoto nařízení, nadepsaný „Důvody pro neuznání rozhodnutí ve věci rodičovské zodpovědnosti“, stanoví:

„Rozhodnutí ve věci rodičovské zodpovědnosti se neuzná,

a) je-li takové uznání zjevně v rozporu s veřejným pořádkem členského státu, v němž se o uznání žádá, přičemž jsou vzaty v úvahu [nejlepší] zájmy dítěte;

[...]“

10 Článek 24 uvedeného nařízení, nadepsaný „Zákaz přezkoumání příslušnosti soudu země původu“, uvádí:

„Příslušnost soudu členského státu původu nesmí být přezkoumávána. Hledisko veřejného pořádku uvedené v […] čl. 23 písm. a) nelze uplatnit v případě pravidel pro určení příslušnosti stanovených v článcích 3 až 14.“

11 Článek 26 téhož nařízení, nadepsaný „Zákaz přezkoumání ve věci samé“, uvádí:

„Rozhodnutí nesmí být v žádném případě přezkoumáváno ve věci samé.“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

12 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že P a Q spolu měli děti V, narozené v roce 2000, a S, narozené v roce 2009. Pár tvořili od roku 1997. P a Q spolu žili do roku 2003, kdy došlo k jejich rozluce. Šilutės rajono apylinkės teismas (okresní soud v Šilutė, Litva) rozhodl o jejich rozvodu dne 6. ledna 2003. V roce 2006 rozhodl tento soud o zániku dohody o právních následcích manželství. Podle posledně zmíněného rozsudku mělo dítě V žít v místě bydliště své matky Q, ale oba rodiče měli mít právo střídavé péče. Rodina však v roce 2005 opustila Litvu a usadila se ve Švédsku, kde se její členové v roce 2006 zapsali do registru obyvatel. Dítě S se narodilo ve Švédsku. Obě děti mluví švédsky a navštěvovaly školy ve Falkenbergu (Švédsko), kde žije většina osob, s nimiž se pravidelně stýkají.

13 Dne 27. listopadu 2013 P zjistil, že Q a obě děti zmizely. Vyšlo najevo, že se Q obrátila na orgány sociální péče obce Falkenberg, které zahájily šetření na základě tvrzení Q, že se P vůči ní a jejím dětem dopustil trestných činů. Předmětné jednání bylo nahlášeno na policii a Q a děti byly umístěny do azylového domu. O několik měsíců později bylo předběžné vyšetřování vedené proti P zastaveno. Nicméně P byl zakázán styk s Q a jejich dětmi.

14 Dne 29. března 2014 Q odvezla obě své děti do Litvy. Rodiče měli v té době právo střídavé péče o obě děti. Děti byly dne 31. března 2014 zapsány do registru obyvatel v obci Šilutė (Litva).

15 Dne 8. dubna 2014 podala Q proti P žalobu u Šilutės rajono apylinkės teismas (okresní sud v Šilutė), v níž se domáhala, aby tento soud rozhodl formou předběžného opatření o bydlišti a péči o S a aby jí přiznal na obě děti výživné.

16 Dne 11. dubna 2014 podal P u předkládajícího soudu žalobu proti Q, v níž se domáhal, aby mu byly obě děti svěřeny do výlučné péče.

17 Téhož dne Šilutės rajono apylinkės teismas (okresní soud v Šilutė) předběžným opatřením nařídil, že S bude bydlet v místě bydliště matky.

18 V červnu 2014 podal P u Ministerstva zahraničních věcí (Utrikesdepartementet) Švédského království žádost o navrácení dětí ve smyslu Haagské úmluvy z roku 1980.

19 Dne 4. září 2014 Vilniaus apygardos teismas (krajský soud ve Vilniusu, Litva) žádost P o navrácení dětí zamítl a dne 21. října 2014 Lietuvos apeliacinis teismas (Odvolací soud Litvy) toto rozhodnutí, které se opíralo o článek 13 Haagské úmluvy z roku 1980, potvrdil.

20 Dne 18. října 2014 předkládající soud po přípravném ústním jednání v nepřítomnosti Q nařídil předběžným opatřením, že P má právo na výlučnou péči o S.

21 Na základě návrhu podaného dne 8. dubna 2014 stanovil Šilutės rajono apylinkės teismas (okresní soud v Šilutė) rozhodnutím ze dne 18. února 2015, že S bude mít bydliště u Q a že P je povinen platit výživné na obě děti.

22 Předkládající soud se domnívá, že se jeho příslušnost zakládá na čl. 8 odst. 1 nařízení č. 2201/2003, neboť v době podání žalob u Šilutės rajono apylinkės teismas (okresní soud v Šilutė) dne 8. dubna 2014 a u předkládajícího soudu dne 11. dubna 2014 měly obě děti obvyklé bydliště ve Švédsku ve smyslu uvedeného ustanovení.

23 Před předkládajícím soudem P poukazuje na to, že aby příslušnost předkládajícího soudu k rozhodování ve věci v původním řízení zůstala zachována, musí být uznání rozsudku vydaného Šilutės rajono apylinkės teismas (okresní soud v Šilutė) dne l8. února 2015 odmítnuto. Toto odmítnutí uznání se podle něj musí zakládat na čl. 23 písm. a) nařízení č. 2201/2003.

24 P uznává, že podle článku 24 tohoto nařízení nesmí být obvykle příslušnost soudu členského státu původu přezkoumávána. Toto ustanovení se však podle něj nevztahuje na článek 15 uvedeného nařízení, na kterém Šilutės rajono apylinkės teismas (okresní soud v Šilutė) založil svou příslušnost. Tento soud však podle něj porušil zmíněný článek 15 tím, že se prohlásil za příslušný, aniž jej k tomu předkládající soud vyzval.

25 P rovněž tvrdí, že Šilutės rajono apylinkės teismas (okresní soud v Šilutė) navíc vyvodil ze skutečnosti, že litevský soud odmítl nařídit navrácení dítěte na základě článku 13 Haagské úmluvy z roku 1980, závěr, že se obvyklé bydliště tohoto dítěte napříště nachází v Litvě.

26 P sice připouští, že ustanovení o veřejném pořádku musí být vykládáno restriktivně, zároveň však tvrdí, že v případě závažného pochybení, kterého se dopustil zahraniční soud, existuje určitý prostor pro uvážení. Šilutės rajono apylinkės teismas (okresní soud v Šilutė) se podle něj takovéhoto pochybení dopustil, když úmyslně nebo nevědomky porušil nejen článek 15 nařízení č. 2201/2003, ale také základní zásadu, podle které ve věcech týkajících se únosu dětí rozhodují v konečném důsledku soudy země, ve které mělo dítě původně bydliště.

27 Před předkládajícím soudem Q tvrdí, že podle článku 24 uvedeného nařízení nesmí být příslušnost soudu členského státu přezkoumávána. Odmítnout uznání rozsudku vydaného Šilutės rajono apylinkės teismas (okresní soud v Šilutė) dne 18. února 2015 lze jedině v případě, že by tento rozsudek byl v rozporu s veřejným pořádkem. S veřejným pořádkem přitom podle názoru Q v rozporu není, neboť je zjevné, že P řádně neplní své otcovské povinnosti, a že S tudíž musí zůstat u své matky. Tato skutečnost byla konstatována ve čtyřech různých řízeních. Kromě toho děti navštěvují školy v Litvě, není ohroženo jejich zdraví ani jejich vývoj a nedošlo k porušení žádných právních předpisů. Vilniaus apygardos teismas (krajský soud ve Vilniusu) a Lietuvos apeliacinis teismas (Odvolací soud Litvy) rozhodly, že obě děti byly matkou přivezeny do Litvy legálně. Předkládající soud nemá podle Q žádný důvod pochybovat o posouzení provedeném uvedenými soudy a litevskými orgány.

28 Q poukazuje rovněž na to, že se P až do 18. února 2015 aktivně účastnil řízení před litevskými soudy. Rovněž měl k dispozici procesní prostředky k napadení přijatých rozhodnutí. Z vlastního podnětu navíc vzal zpět žádost, kterou se domáhal, aby bylo bydliště V stanoveno u něj, a souhlasil tak s tím, že toto dítě žije se svou matkou v Litvě. Tím, že P žádá o svěření S do péče, proto porušuje práva a oprávněné zájmy obou dětí.

29 Za těchto podmínek se Varbergs tingsrätt (soud prvního stupně ve Varbergu) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Musí předkládající soud podle čl. 23 písm. a) nařízení č. 2201/2003 nebo jiného ustanovení a bez ohledu na článek 24 tohoto nařízení odmítnout uznat rozhodnutí Šilutės rajono apylinkės teismas (okresní soud v Šilutė) ze dne 18. února 2015 […], a pokračovat tudíž v řízení ve věci práva péče o dítě, které u něj právě probíhá?“

K naléhavému řízení o předběžné otázce

30 Varbergs tingsrätt (soud prvního stupně ve Varbergu) požádal, aby tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla projednána v naléhavém řízení podle článku 107 jednacího řádu Soudního dvora. Předkládající soud vysvětluje, že od odjezdu S s matkou dne 29. března 2014 nemá P již příležitost se se svým dítětem setkat. Pokud by se původní řízení nadále protahovalo, byly by tím poškozeny zájmy tohoto dítěte a mělo by to dopad na jeho vztah k otci.

31 Zaprvé je třeba konstatovat, že se projednávaná žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týká výkladu nařízení č. 2201/2003, které bylo přijato zejména na základě čl. 61 písm. c) ES, nyní článku 67 SFEU, který je součástí hlavy V třetí části Smlouvy o FEU týkající se prostoru svobody, bezpečnosti a práva, takže uvedená žádost spadá do oblasti působnosti naléhavého řízení o předběžné otázce definované v článku 107 jednacího řádu.

32 Zadruhé je třeba uvést, že se projednávaná věc týká šestiletého dítěte, které je od svého otce odloučeno více než jeden rok, a že podle předkládajícího soudu nemá otec již příležitost se se svým dítětem setkat. Z toho plyne, že by prodlužování současného stavu mohlo vážně poškodit budoucí vztah tohoto dítěte k otci.

33 Za těchto podmínek čtvrtý senát Soudního dvora na základě článku 108 jednacího řádu na návrh soudkyně zpravodajky a po vyslechnutí generálního advokáta rozhodl vyhovět žádosti předkládajícího soudu o projednání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce v naléhavém řízení.

K předběžné otázce

34 Podstatou předběžné otázky předkládajícího soudu je to, zda musí být čl. 23 písm. a) nařízení č. 2201/2003 vykládán v tom smyslu, že za takových okolností jako ve věci v původním řízení toto ustanovení umožňuje, aby soud členského státu, který se považuje za příslušný k rozhodování o péči o dítě, odmítl uznat rozhodnutí soudu jiného členského státu, který rozhodl o péči o toto dítě.

35 Je třeba připomenout, že v souladu s bodem 21 jeho odůvodnění je uvedené nařízení založeno na koncepci, podle níž mají být uznání a výkon rozhodnutí vydaných v členském státě založeny na zásadě vzájemné důvěry a důvody pro neuznání mají být omezeny na nezbytné minimum.

36 Článek 23 nařízení č. 2201/2003, který uvádí důvody, pro které lze odmítnout uznání rozhodnutí ve věci rodičovské zodpovědnosti, musí být v rámci tohoto systému vykládán striktně, neboť představuje překážku uskutečnění jednoho ze základních cílů uvedeného nařízení, jak je připomenut v předchozím bodě tohoto rozsudku.

37 Soudnímu dvoru sice nepřísluší vymezit obsah pojmu „veřejný pořádek“ členského státu, ale přísluší mu kontrolovat meze, v jejichž rámci může soud členského státu tento pojem použít, aby neuznal rozhodnutí vydané v jiném členském státě (obdobně viz rozsudek Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, bod 42).

38 Kromě toho na rozdíl od ustanovení o veřejném pořádku obsaženého v čl. 34 bodu 1 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1), které bylo předmětem judikatury citované v předchozím bodě tohoto rozsudku, čl. 23 písm. a) nařízení č. 2201/2003 vyžaduje, aby rozhodnutí o případném odmítnutí uznání bylo přijato s přihlédnutím k nejlepším zájmům dítěte.

39 Použití ustanovení o veřejném pořádku obsaženého v čl. 23 písm. a) uvedeného nařízení přichází v úvahu pouze v případě, že by s přihlédnutím k nejlepším zájmům dítěte uznání rozhodnutí vydaného v jiném členském státě nepřijatelným způsobem narušovalo právní řád státu, v němž se o uznání žádá,

neboť by byla dotčena nějaká základní zásada. Aby byl respektován zákaz přezkoumávání rozhodnutí vydaného v jiném členském státě ve věci samé, stanovený v článku 26 téhož nařízení, musel by zásah představovat – s přihlédnutím k nejlepším zájmům dítěte – zjevné porušení právního pravidla považovaného v právním řádu státu, v němž se o uznání žádá, za zásadní, nebo práva, které je v tomto právním řádu uznáváno za základní (obdobně viz rozsudek Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, bod 44).

40 Pokud jde však o věc v původním řízení, ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, nevyplývá, že existuje takové právní pravidlo považované v právním řádu Švédského království za zásadní, nebo právo, které je v tomto právním řádu uznáváno za základní, jež by byla porušena v případě, že by rozhodnutí Šilutės rajono apylinkės teismas (okresní soud v Šilutė) ze dne 18. února 2015 bylo uznáno.

41 P však poukazuje na to, že uvedené rozhodnutí nelze uznat na základě čl. 23 písm. a) nařízení č. 2201/2003, neboť se uvedený soud prohlásil za příslušný v rozporu s článkem 15 tohoto nařízení.

42 V této souvislosti je třeba připomenout, že článek 24 uvedeného nařízení zakazuje jakékoli přezkoumání příslušnosti soudu členského státu původu, a dokonce výslovně upřesňuje, že k provedení takovéhoto přezkoumání nelze uplatnit čl. 23 písm. a) téhož nařízení.

43 Je zajisté pravda, jak uvedl P, že článek 24 nařízení č. 2201/2003 odkazuje výlučně na články 3 až 14 tohoto nařízení, a nikoli na článek 15 uvedeného nařízení.

44 Je však třeba podotknout, že článek 15 nařízení č. 2201/2003, který je součástí kapitoly II tohoto nařízení, nadepsané „Příslušnost“, doplňuje pravidla pro určení příslušnosti stanovená v článcích 8 až 14 uvedené kapitoly mechanismem spolupráce, jenž soudu členského státu, který je na základě některého z těchto pravidel příslušný k projednání věci, umožňuje výjimečně postoupit věc soudu jiného členského státu s lepšími předpoklady k jejímu projednání.

45 Z toho plyne, jak to uvedl generální advokát v bodě 72 svého názoru, že tvrzené porušení článku 15 uvedeného nařízení soudem členského státu neumožňuje soudu jiného členského státu přezkoumat příslušnost prvně zmíněného soudu, a to navzdory skutečnosti, že zákaz stanovený v článku 24 téhož nařízení neobsahuje výslovný odkaz na tento článek 15.

46 Je ostatně třeba podotknout, že soud státu, v němž se o uznání žádá, nemůže odmítnout uznat rozhodnutí vydané v jiném členském státě pouze z důvodu, že má za to, že v tomto rozhodnutí bylo vnitrostátní právo nebo unijní právo použito nesprávně, neboť jinak by byl zpochybněn účel nařízení č. 2201/2003.

47 P má též za to, že musí být možné uvedené rozhodnutí neuznat, neboť jinak by byly porušeny samotné zásady, na kterých spočívá systém použitelný na protiprávní přemístění dětí stanovený tímto nařízením.

48 V této souvislosti je třeba podotknout, že nařízení č. 2201/2003 obsahuje v článku 11 zvláštní ustanovení o navrácení dítěte, které bylo protiprávně přemístěno nebo zadrženo v jiném členském státě než v členském státě, ve kterém mělo dítě obvyklé bydliště bezprostředně před protiprávním přemístěním nebo zadržením.

49 Tento článek dále v odstavci 8 upravuje autonomní postup, který umožňuje napravit případný problém kolidujících rozhodnutí v dané oblasti (v tomto smyslu viz rozsudky Rinau, C-195/08 PPU, EU:C:2008:406, bod 63, a Povse, C-211/10 PPU, EU:C:2010:400, bod 56).

50 I za předpokladu, že by ve věci v původním řízení vyvstal problém protiprávního zadržení dítěte, by tento problém měl být vyřešen případně využitím postupu stanoveného v článku 11 nařízení č. 2201/2003, a nikoli odmítnutím uznat na základě čl. 23 písm. a) uvedeného nařízení takové rozhodnutí, jako je rozhodnutí Šilutės rajono apylinkės teismas (okresní soud v Šilutė) ze dne 18. února 2015.

51 Uvedený postup umožňuje soudu členského státu, ve kterém mělo dítě obvyklé bydliště před protiprávním přemístěním nebo zadržením, přijmout pozdější rozhodnutí za účelem zajištění navrácení dítěte do členského státu, ve kterém mělo obvyklé bydliště bezprostředně před protiprávním přemístěním nebo zadržením.

52 Je však nutno připomenout, že příslušný soud musí před přijetím tohoto rozhodnutí vzít v úvahu důvody a důkazní prostředky, na jejichž základě bylo rozhodnutí o nenavrácení vydáno (rozsudek Povse, C-211/10 PPU, EU:C:2010:400, bod 59).

53 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že na položenou otázku je třeba odpovědět tak, že čl. 23 písm. a) nařízení č. 2201/2003 musí být vykládán v tom smyslu, že pokud nedošlo – s přihlédnutím k nejlepším zájmům dítěte – ke zjevnému porušení právního pravidla považovaného v právním řádu členského státu za zásadní, nebo práva, které je v tomto právním řádu uznáváno za základní, toto ustanovení neumožňuje, aby soud tohoto členského státu, který se považuje za příslušný k rozhodování o péči o dítě, odmítl uznat rozhodnutí soudu jiného členského státu, který rozhodl o péči o toto dítě.

K nákladům řízení

54 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

Článek 23 písm. a) nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000 musí být vykládán v tom smyslu, že pokud nedošlo – s přihlédnutím k nejlepším zájmům dítěte – ke zjevnému porušení právního pravidla považovaného v právním řádu členského státu za zásadní, nebo práva, které je v tomto právním řádu uznáváno za základní, toto ustanovení neumožňuje, aby soud tohoto členského státu, který se považuje za příslušný k rozhodování o péči o dítě, odmítl uznat rozhodnutí soudu jiného členského státu, který rozhodl o péči o toto dítě.

Podpisy.